

Ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 3 van het decreet van 17 december 1997 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde en tot de stage toegelaten personeelsleden van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. ALGEMENE TOELICHTING

1.1. De bevoegdheid van het Vlaamse Gewest

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt voorgesteld het decreet van 17 december 1997 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde en tot de stage toegelaten personeelsleden van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden (het decreet van 17 december 1997) aan te passen.

Voorliggend ontwerp van decreet kadert in de uitoefening van de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest om de pensioenregeling voor de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (de VMW of De Watergroep) vast te stellen. Deze bevoegdheid vloeit voort uit artikel 6, §1, II, 4°, van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der Instellingen (BWHI) juncto artikel 9 BWHI. Artikel 6, §1, II, 4°, maakt de gewesten bevoegd voor de waterproductie en de watervoorziening.

Artikel 9 BWHI bepaalt het volgende:

“In de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, kunnen de Gemeenschappen en de Gewesten gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen oprichten of kapitaalsparticipaties nemen.

Het decreet kan aan voornoemde organismen rechtspersoonlijkheid toekennen en hun toelaten kapitaalsparticipaties te nemen. Het decreet regelt hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht.”.

Op grond van die bepaling zijn de gemeenschappen en de gewesten bevoegd om de rechtspositieregeling van het personeel van de publiekrechtelijke instellingen die van hen afhangen, te regelen, met inbegrip van de pensioenregeling.

Hoewel de federale overheid bevoegd is voor de pensioenen bij onder andere de diensten van de gemeenschappen en de gewesten op basis van artikel 87, §3, BWHI, zijn de gemeenschappen en de gewesten bevoegd inzake de pensioenen van de personeelsleden van hun openbare instellingen (Arbitragehof, nr. 88/93, 22 december 1993, ov. B.4.1., nr. 46/94,

16 juni 1994, ov. B.2., nr. 4/97, 28 januari 1997, ov. B.3. en nr. 39/97, 14 juli 1997, ov. B.5.1.2.).

In tegenstelling tot artikel 87, §3, BWHI, dat aan de gemeenschappen en de gewesten de bevoegdheid toekent om het administratief en geldelijk statuut van hun personeel vast te stellen "met uitzondering van de pensioenregeling", maakt artikel 9 BWHI geen voorbehoud betreffende de pensioenen.

Het Vlaamse Gewest is bijgevolg bevoegd om de pensioenregeling van de vast-benoemde en tot de stage toegelaten personeelsleden van de VMW vast te leggen, zoals blijkt uit de memorie van toelichting bij het decreet van 17 december 1997 (Parl. St. VI. Parl. 1996-97, nr. 752/1):

"De Raad van State, afdeling wetgeving, achtste kamer stelt in haar advies van 27 februari 1996 dat de Gemeenschappen en de Gewesten bevoegd zijn voor het vast-stellen van de pensioenregeling van het personeel van de openbare instellingen welke zij met toepassing van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen oprichten.

De Raad van State stelt verder dat het Arbitragehof, in zijn arrest van 16 juni 1994, nr. 46/94, heeft vastgesteld dat die door artikel 9 juncto artikel 87, §4 van de bijzondere wet opgelegde bevoegdheidsbeperking, evenwel niet geldt voor de pensioenregelingen die de Gemeenschappen en de Gewesten kunnen vaststellen."

1.2. De overname van bepaalde personeelsleden van Vivaqua

De Vlaamse gemeenten-vennoten van de coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Vivaqua (Vivaqua) hebben besloten om de Intercommunale voor Waterbedeling in Vlaams-Brabant (IWVB) te ontbinden, uit Vivaqua te treden en niet langer hun distributie- en saneringsactiviteiten toe te vertrouwen aan Vivaqua. Op 1 januari 2018 nemen de Vlaamse gemeenten-vennoten het beheer van de distributie- en saneringsactiviteiten op hun grondgebied over van Vivaqua. De Watergroep heeft offertes ingediend om deze distributie- en saneringsactiviteiten over te nemen van deze gemeenten.

Overeenkomstig de beslissing van de uittredende gemeenten gaat de uittreding gepaard met een overdracht van personeel. Een aantal gemeenten heeft beslist om toe te treden tot De Watergroep. De betrokken personeelsleden kunnen, ongeacht hun huidig werkgebied, kiezen om bij Vivaqua te blijven of over te stappen naar De Watergroep.

Aangezien deze personeelsleden bij hun overdracht naar De Watergroep overgaan van een intercommunale (gemeentelijk niveau) naar een para-regionale (gewestelijk niveau), moet worden bepaald welk hun statuut zal zijn.

Aangezien deze personeelsleden blijkbaar verkozen om hun statuut van toepassing bij Vivaqua te behouden, heeft De Watergroep er zich toe verbonden om bij de overname van personeelsleden het geldelijk statuut, de arbeidstijdregeling, de pensioen-regeling en de standplaats van de personeelsleden van Vivaqua, zoals van toepassing op 31 maart 2018, verder te zetten.

Het door De Watergroep overgenomen personeel komt terecht in een overgangs-kader dat uitdovend is. Het gaat met andere woorden om een gesloten groep. Uiteraard staat het De Watergroep vrij om deze regeling na de overgang te wijzigen volgens de daartoe geëigende procedures.

Daarenboven staat het de betrokken personeelsleden ook vrij om op elk ogenblik na de overdracht afstand te doen van het uitdovend overgangskader en over te stappen naar het statuut van De Watergroep. Hoe dit moet gebeuren, wordt geregeld in de rechtspositieregeling van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening.

De afstand van het uitdovend kader betekent ook automatisch de afstand van de pensioenregeling zoals die op 31 maart 2018 van toepassing was bij Vivaqua en de overstap naar de regeling van De Watergroep. Eens de betrokkene de overstap naar de regeling van De Watergroep heeft gemaakt, is een terugkeer naar de regeling zoals die op 31 maart 2018 van toepassing was bij Vivaqua, niet meer mogelijk. De overstap heeft geen terugwerkende kracht tot de datum van de overdracht van het personeelslid van Vivaqua naar De Watergroep maar gaat pas in op het ogenblik waarop het betrokken personeelslid afstand heeft gedaan van het uitdovend overgangskader.

Bij elke bevordering of elke mutatie op eigen verzoek van een betrokken personeelslid na de overdracht gaat het betrokken personeelslid automatisch en van rechtswege over van het uitdovend overgangskader naar het statuut van De Watergroep zodat hij/zij ook automatisch en van rechtswege overgaat van de pensioenregeling zoals die op 31 maart 2018 van toepassing was bij Vivaqua, naar de regeling van De Watergroep. De termen "bevordering" en "mutatie op eigen verzoek" moeten worden begrepen zoals voorzien in de rechtspositieregeling.

1.3. De situatie van De Watergroep

Tot op heden heeft De Watergroep bij de overname van personeelsleden naar aanleiding van de overname van distributie- en saneringsactiviteiten nooit de pensioenregeling van deze personeelsleden en van hun rechtverkrigenden overgenomen. De betrokken personeelsleden werden steeds aangesloten bij de eigen pensioenregeling van De Watergroep.

Het decreet van 17 december 1997 voorziet deze situatie dan ook niet. Artikel 3 van het decreet van 17 december 1997 voorziet in één enkele toepasselijke pensioenregeling:

"De in artikel 2 bedoelde pensioenen worden toegekend onder de voorwaarden en op de wijze bepaald in de pensioenregeling die van toepassing is en zal zijn op de ambtenaren van het federale bestuur van de Staat, behoudens de afwijkingen opgenomen in dit decreet".

Artikel 3 van het decreet van 17 december 1997 moet dus worden aangepast ten-einde het mogelijk te maken:

- dat de personeelsleden die overkomen van bij Vivaqua en hun rechtverkrigenden hun pensioenregeling kunnen behouden na hun overstap naar De Watergroep;
- dat zij op elk ogenblik na de overdracht kunnen overstappen van de regeling zoals die op 31 maart 2018 van toepassing was bij Vivaqua naar de regeling van De Watergroep;
- dat zij bij elke bevordering of elke mutatie op eigen verzoek na de overdracht automatisch en van rechtswege overgaan van de pensioenregeling zoals die op 31 maart 2018 van toepassing was bij Vivaqua naar de regeling van De Watergroep.

Voor de personeelsleden overgekomen van Vivaqua en hun rechtverkrigenden zullen dus, zolang de regeling zoals die op 31 maart 2018 van toepassing was bij Vivaqua, op hen van toepassing is, ook de perekwatie (artikel 3) en de tantièmes (artikel 4) die van toepassing zijn bij De Watergroep, niet gelden. Zij volgen ook op dat vlak de regeling zoals die op 31 maart 2018 van toepassing was bij Vivaqua.

De financiering van de pensioenregeling gebeurt wel op dezelfde wijze als de bestaande pensioenregeling van De Watergroep en ook de consultatieve commissie zal op dezelfde wijze

functioneren ten aanzien van de beide pensioenregelingen. In hoofdstuk III van het decreet van 17 december 1997 moeten dus geen aanpassingen gebeuren.

1.4. Protocol en advies

Sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap – Vlaams Gewest

Op 2 maart 2018 is het eenparig afgesloten akkoord van Sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap – Vlaams Gewest ondertekend. Het leidt niet tot aanpassingen aan het decreet.

Raad van State

Met advies 63.148/1 van 5 april 2018 stemt de Raad van State er mee in dat het decreet uitwerking heeft met ingang van 1 april 2018. De aanbeveling om de gepaste formulering over te nemen in artikel 3 wordt gevolgd.

2. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

In artikel 3 van het decreet van 17 december 1997 wordt een paragraaf toegevoegd die verduidelijkt:

- dat de personeelsleden die overkomen van Vivaqua en hun rechtverkrijgenden niet zullen genieten van de eigen pensioenregeling van De Watergroep, maar dat zij, binnen De Watergroep, verder de pensioenregeling zullen genieten zoals die bij Vivaqua op hen van toepassing was op 31 maart 2018;
- dat deze personeelsleden op elk ogenblik na de overdracht kunnen overstappen van de regeling zoals die op 31 maart 2018 van toepassing was bij Vivaqua naar de regeling van De Watergroep;
- dat zij bij elke bevordering of elke mutatie op eigen verzoek na de overdracht automatisch en van rechtswege overgaan van de pensioenregeling zoals die op 31 maart 2018 van toepassing was bij Vivaqua naar de regeling van De Watergroep.

Artikel 3

Dit decreet heeft terugwerkende kracht vanaf 1 april 2018.

De motivering voor de invoering van zulke terugwerkende kracht is de volgende.

De Watergroep heeft er zich toe verbonden om voor de personeelsleden die op 1 april 2018 overkomen van Vivaqua en voor hun rechtverkrijgende, de regeling inzake de rustpensioenen, respectievelijk de overlevingspensioenen onverkort en zonder onderbreking verder te zetten.

Deze verderzetting vergt een aanpassing van het decreet van 1997.

Om bovenstaande motieven is het aangewezen om dit decreet met terugwerkende kracht te laten ingaan op 1 april 2018. Op die wijze treedt dit decreet immers in werking op hetzelfde ogenblik als het ogenblik waarop de personeelsleden van Vivaqua overkomen naar De Watergroep. Hierdoor wordt vermeden dat er een vacuüm zou ontstaan in de opbouw van de pensioenen van de personeelsleden die overkomen van Vivaqua en hun rechtverkrijgenden.

De Raad van State geeft in advies 63.148/1 van 5 april 2018 aan zich te kunnen vinden in deze motivering.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE